

**СТРАТЕГИЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
ОПШТИНЕ СОКОЛАЦ
2015-2019. године**

Соколац, фебруар 2015. године

САДРЖАЈ

Уводна ријеч Начелника општине Соколац	3
Полазне основе за израду стратегије.....	4
Радна група за израду стратегије.....	4
Географски подаци.....	6
Демографски подаци.....	7
Образовање.....	9
Здравство.....	10
Култура.....	12
Туризам.....	13
Спорт.....	20
Права повратника и расељених лица на подручју општине Соколац.....	21
Социјална заштита.....	22
Визија.....	30
Мисија.....	30
SWOT анализа.....	31
Приоритетне циљне групе.....	31
Стратешки циљеви развоја социјалне заштите	32
План активности.....	35
Мониторинг и евалуација	38
План комуникације.....	38
Анекс 1. Финансирање других облика социјалне заштите из буџета Општине	40
Анекс 2. Издаци по основу примјене Закона о социјалној заштити – уплате за Центар.....	41

УВОДНА РИЈЕЧ НАЧЕЛНИКА ОПШТИНЕ СОКОЛАЦ

Стратегија социјалне политике општине Соколац представља развојни документ сачињен на основу актуелних података и приоритета дефинисаних у времену његовог доношења.

Стратешки документ омогућава ваљано планирање и програмирање, јачање постојећих и развој нових услуга социјалне заштите на локалном нивоу.

Циљ социјалне политике општине Соколац је подизање општег животног стандарда грађана општине Соколац и њихових породица, као и осигурање потребних средстава за живот и пружања потребних услуга грађанима који се због друштвених и природних узрока налазе у животној ситуацији у којој је помоћ друштва неопходна.

Наша обавеза и одговорност је, да у наредном периоду искористимо све расположиве људске и организационе ресурсе, како би својим грађанима омогућили да, као корисници, услуге социјалне заштите остварују у свом природном окружењу са што мање проблема.

Пружајући нормалне услове за живот наших грађана, омогућићемо услове за изградњу солидарног и праведног друштва, у коме сваки грађанин има једнаке шансе и једнаке могућности за живот, достојан човјека.

У Сокоцу, фебруара 2015. године

Милован Бјелица
Начелник Општине Соколац

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕГИЈЕ

На основу чл. 14 Закона о социјалној заштити РС („Службени гласник РС“, број 37/12) предвиђено је: да јединице локалне самоуправе доносе Програм рада социјалне заштите.

На основу резултата анализе сектора социјалне заштите у општини Соколац као и потребе усклађивања социјалне заштите са потребама заједнице и становништва, те нових законских прописа који уређују област социјалне заштите, неопходно је било приступити изради једног планског документа који усмјерава развој у области социјалне заштите у ужем и ширем смислу.

Општина Соколац настоји реализовати визију и мисију, наставити позитиван тренд развоја услуга социјалног рада у заједници, те је стога приступила изради стратешких докумената са јасном визијом и мисијом.

РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕГИЈЕ

На основу Одлуке о приступању изради Стратегије социјалне заштите која је усвојена на 13. редовној сједници одржаној 24. фебруара 2014. године на истој тој сједници на основу члана 37. Статута Општине Соколац („Службене новине града Источно Сарајево“, број 10/05, 34/07, 6/10 и 5/13), Скупштина општине Соколац је на приједлог Комисије за избор и именовање донијела Одлуку о именовању Комисије за израду стратегије социјалне заштите општине Соколац за период 2015 – 2019. године у саставу:

1. Башевић Сњежана, проф. педагогије и психологије, директор ЈУ Центар за социјални рад Соколац, предсједник Комисије;
2. Станар др Адријана, доктор опште медицине, директор Дома здравља „Др Љубомир Ћеранић“, члан;
3. Крсмановић Борјанка, дипл. правник, секретар Скупштине општине Соколац, члан;
4. Ерић Младена, дипл. економиста, самостални стручни сарадник у Одјељењу за локални развој, општина Соколац, члан;
5. Ђерић Срђан, дипл. социјални радник, Психијатријска болница Соколац, члан;

У изради Стратегије свој допринос су дали и:

1. Момчило Реновица, спец. урбане обнове, дипл. просторни планер, самостални стручни сарадник у Одјељењу за локални развој, општина Соколац;

2. Јелена Којић, дипл. правник, потпредсједник Скупштине Омладинске организације „Соколац“;
3. Никола Томић, менаџер безбједности, предсједник Управног одбора Омладинске организације „Соколац“;
4. Шемсо Бећар, магистар шумарских наука, савјетник Начелника Општине Соколац;
5. Бојана Косорић, дипл.економиста, ЈУ Центар за социјални рад Соколац.

Задатак чланова комисије је да израде нацрт Стратегије социјалне заштите и упуте га на јавну расправу која ће трајати 30 дана након тога приједлог Стратегије социјалне заштите упутиће се у скупштинску процедуру на разматрање и усвајање.

Учешће у изради Стратегије узела је и Омладинска организација „Соколац“, која је спровела истраживање на терену путем анкете, која је један од кључних корака у процесу израде Стратегије. Овом приликом прикупљени су подаци о активностима издвајања за социјалну заштиту локалне самоуправе, подаци о потребама социјално угрожених категорија, подаци о потенцијалним активностима и ресурсима локалне заједнице у области социјалне заштите.

На основу прикупљених података издефинисани су стратешки циљеви развоја Општине у области социјалне заштите, при чему је кључну улогу имала и анализа локалних ресурса, односно реалних могућности локалне заједнице.

Изражавамо захвалност Мисији ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, Секцији за Сарајево, на пруженој подршци у процесу израде Стратегије развоја социјалне заштите.

ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општина Соколац, на широком платоу Гласинца у подножју планине Романије, налази се у југоисточној Европи на Балканском полуострву у источном дијелу Републике Српске између општина Рогатица, Хан Пијесак, Пале и Стари Град, а сјеверним дијелом се граничи са општинама Олово и Илијаш у Федерацији Босне и Херцеговине. Положај соколачке општине одређен је географским координатама између 43° 50' (најјужнија тачка јужно од насеља Озерковићи) и 44° 06' (најсјевернија тачка врх Палеж / 1193 м / сјеверно од Горњег Драпнића) сјеверне географске ширине и 18° 32' (најзападнија тачка на Озрену, југозападно од насеља Врховине) и 19°01' (најисточнија тачка на Деветаку, шума Букова гора) источне географске дужине (по Гриничу).

Са површином од 689 km², Соколац спада међу веће општине у Републици Српској. Састоји се од 12 мјесних заједница са 95 насељених мјеста, у којима живи око 12.600 становника.

Соколац има повољан географски положај коме су допринијеле савремене друмске саобраћајнице. Преко општинске територије води магистрални пут Сарајево-Подроманија-Соколац-Зворник-Београд и пут Подроманија-Рогатица-Вишеград-Ужице, као и регионални пут Соколац-Кнежина-Олово.

Према орографским карактеристикама на основу чињенице да ово подручје припада дијелу унутрашњих Динарида, простор општине Соколац има карактеристике брдско-планинског подручја, гдје доминирају површи изнад 1000м надморске висине. На подручју општине Соколац простире се неколико висинских заравни – поља, међу којима се истичу својом величином Гласиначко поље, Лубурић поље и Пољак поље. Гласинац је благо заталасана висораван површине 22 км² и дужине 7 км, на надморској висини од око 870м са пространим ливадама и пашњацима окруженим четинарским шумама и врховима Романије, Боговићке планине, Градине, Рабра, Црног врха, Копита и Кратеља. Непосредно изнад града Соколца налази се узвишење Пуховац које је значајно по томе што је то подручје на којем се налази развође између ријеке Праче односно Дрине, и Биоштице односно Босне.

На подручју општине Соколац доминира кречњачкодоломитска грађ (алпска орогенеза, крај мезозоица и почетак терцијара)

На климу, у појединим предјелима пресудно утичу конфигурација терена и надморска висина. Због тога, на јужним предјелима биљежи се утицај континенталне, а на сјеверу изразито планинске климе. На основу метеоролошких посматрања, најниже температуре су у јануару. Љетни температурни максимум је у јулу.

Ово подручје је изузетно занимљиво за љубитеље природних љепота. Очувана и нетакнута природа у свом пуном сјају, лијепа, питома брда и планине, високе равнице, бистре планинске ријеке и потоци су оно што сваком туристи пружа непоновљив доживљај.

ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Општина Соколац спада у ред средње развијених општина. Према прелиминарним резултатима пописа из 2013. године општина Соколац има 12.607 становника, односно густину насељености нешто испод 20 становника/км². Већина становништва живи у сједишту општине. Највећа сеоска насеља су Подроманија, Каљина, Соколовићи и Кнежина.

Смањење броја становника у посљедњем периоду је врло изражена, што је резултат како негативног природног прираштаја (демографска статистика рођених у односу на умрле за период 2008-2011 је у негативном салду за 101 лице, односно рођено је 410, а умрло је 511), тако и негативног миграционог салда.

Такође, сусрећемо се са неповољном старосном структуром становништва (код школске дјеце изражена је тенденција смањења уписа у основну школу).

Табела 1 - Број становника

ГОДИНА ПОПИСА	ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ЈЕДИНИЦЕ	
	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	ОПШТИНА СОКОЛАЦ
1948	2.564.308	14.857
1953	2.847.459	17.498
1961	3.277.948	16.156
1971	3.746.111	17.053
1981	4.124.256	15.281
1991	4.377.033	14.833
2013	3.791.622	12.607

*Републички завод за статистику

Табела 2 - Број становника¹

ГОДИНА ПОПИСА	ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ЈЕДИНИЦЕ		
	ФЕДЕРАЦИЈА БИХ	РЕПУБЛИКА СРПСКА	ОПШТИНА СОКОЛАЦ
2013	2.371.603	1.326.991	12.607

*Републички завод за статистику

Табела 3 - Тенденције у промјени броја становника

ГОДИНА ПОПИСА	ОПШТИНА СОКОЛАЦ	
	УКУПАН БРОЈ СТАНОВНИКА	ПРОМЈЕНА БРОЈА СТАНОВНИКА
1948	14.857	-----
1953	17.498	+2.641
1961	16.156	-1.342
1971	17.053	+897
1981	15.281	-1772
1991	14.833	-448
2013	12.607	-2226

*Републички завод за статистику и сајт општине Соколац

Табела 4 - Етничка структура општине Соколац за 1971. годину, 1981. годину, и 1991. годину

СТАНОВНИШТВО ОПШТИНЕ СОКОЛАЦ			
ГОДИНА ПОПИСА	1991	1981	1971
Срби	10.187(68,6%)	9.743(63,75%)	11.006(64,53%)
Муслимани	4.480(30,2%)	4.817(31,52%)	5.790(33,95%)
Хрвати	22(0,1%)	57(0,37%)	128(0,75%)
Југословени	84(0,6%)	477(3,12%)	23(0,13%)
Остали	60(0,5%)	187(1,22%)	106(0,62%)
Укупно	14.833	15.281	17.053

*Републички завод за статистику и сајт општине Соколац

¹ Напомена: Подаци о попису становништва (2013.) су још увијек прелиминарни и доступни су само у виду броја становника, али не и у виду старосне, полне, етничке, националне и образовне структуре, тако да је било немогуће урадити приказ истих.

ОБРАЗОВАЊЕ

На подручју општине Соколац имамо једну Средњу школу и то Средњошколски центар „Василије Острошки“ који тренутно има 553 ученика распоређених у 22 одјељења, од чега 17 у Сокоцу, и пет у Подручном одјељењу у Хан Пијеску. Постоји једна Основна школа коју похађају 922 ученика. Број одјељења у централној школи је 37, број одјељења у подручним школама је два, комбинована одјељења имају у Подручној школи Кнежина, укупан број ученика је 11, 2 комбинована одјељења у Подручној школи Равна Романија, укупан број ученика је 11, 1 специјално одјељење за дјецу са посебним потребама, четири ученика иду у специјално одјељење.

Да би се омогућила укљученост, тј. инклузија таквих ученика у редовна одјељења, потребно је:

- дефектолог својим стручним радом да допринесе унапређењу рада одјељења дјеце са посебним потребама;
- сваком дефектошком третману мора да претходи добра, прецизна дијагноза;
- треба створити оптималне услове за адекватно одрастање и сазријевање ученика;
- израдити индивидуализиране прилагођене програме за свако дијете засновано на познавању психофизичких способности;
- у раду користити што више принцип очигледности и принцип примјерности могућностима дјетета;
- прилагодити уџбеника садржајима рада и
- у избору наставних садржаја форсирати практичне вјештине потребне за живот.

Услови неопходни за провођење инклузивне наставе су:

1. Измјена законске регулативе и подзконских аката (Правилника о начину рада и укључивања дјеце са посебним потребама)
2. Увођење нових педагошких стандарда и норматива, откривање архитектонских баријера, опремање простора за инклузивне ученике, увођење нових методичко-дидактичких приступа у раду са инклузивним одјељењима, вршење процјене која дјеца са посебним потребама могу бити укључена

3. додатна едукација просвјетних радника, едукација родитеља, едукација средине као и припремање дјеце да се заједно школују са дјецом која имају посебне потребе.

Први кораци у унапређивању положаја и друштвених постигнућа дјеце и младих са сметњама у развоју је „буђење“ свијести код свих чланова друштвене заједнице и сузбијање предрасуда о дјечи и младима са сметњама у развоју. За њихово учешће у локалној заједници могуће је остварити кроз дневне центре за дјецу и младе са сметњама у развоју. Боравком у дневним центрима побољшао би се квалитет социјалног живота, остварила потребна социјализација и стимулација развоја способности које посједују на већи ниво. Вријеме би проводили са вршњацима, на организован, користан и креативан начин, уз радионице и такмичења. Постојање оваквих центара у великој мјери би помогло и родитељима дјеце и младих са сметњама у развоју. Добијали би портребну стручну помоћ од запослених (дефектолог, психолог, педагог), а за вријеме боравка њихове дјеце у дневним центрима могли би своје вријеме посветити неким другим пословима и обавезама.

ЗДРАВСТВО

На територији општине Соколац егзистира више здравствених Установа. Од тога је Дом здравља “Др Љубомир Ђеранић” Соколац установа примарног нивоа која своје услуге пружа у објектима који се налазе у самом граду. Постоји једна теренска амбуланта-Баре која је удаљена око 40-так километара од матичне установе. Затим имамо Психијатријску болницу Соколац која је уско специјализована и пружа искључиво услуге везане за психијатријске проблеме. Постоји Центар за форензичку психијатрију који је у припреми и требао би кренути са радом у скорије вријеме са ограниченим капацитетима који би се ширили током времена. На територији наше Општине имамо и три апотеке, гдје раде три магистра фармације који нашим пацијентима пружају квалитетне, адекватне и корисне савјете и што је веома битно успију обезбиједити све потребне лијекове.

Дом здравља је на општини од виталне важности обзиром да на Општини има око 12.600 становника, регистрованих лица 11.700, а од тога тренутно 10.300 осигураника.

Према подацима из службе за опште, правне и кадровске послове евидентно је да су у Дому здравља Соколац запослена 72 радника, од тога је десет доктора медицине разних специјалности (интерниста, специјалиста породичне медицине, епидемиолог, гинеколог, радиолог, физијатар, психијатар, доктор на

специјализацији из педијатрије и два доктора опште праксе од којих један креће на специјализацију из ургентне медицине), два доктора стоматологије (планира се додијелити једна специјализација из дјечије превентивне стоматологије), један биохемичар, 36 медицинских сестара (од тога шест сестара са вишом и високом стручном спремом), четири возача и помоћно особље. Важно је напоменути да имамо шест тимова породичне медицине, те да на једног доктора медицине долази 1 950 пацијената што је изузетно велики број обзиром да је стандард 1 500 становника на једног доктора. Треба узети у обзир и да је забиљежен пораст масовних незаразних обољења у популацији, а самим тим је повећан и број посјета докторима. Четири доктора су консултанти (психијатар, физијатар, гинеколог и педијатар - доктор на специјализацији).

Потребно је посебно истаћи рад центара и то Центар за базичну рехабилитацију и Центар за ментално здравље који свакодневно у својим доменима опслужују становништво са територије општина Соколац, Рогатица и Хан Пијесак.

Центар за ментално здравље Соколац је један од ријетких који има запосленог на пуно радно вријеме социјалног радника који представља спону између ЦЗМЗ и Центра за социјални рад.

Непрестано се тежи ка постизању квалитетније здравствене заштите, пружању што већег броја услуга у нашој Установи, како пацијенти не би морали ићи у удаљена мјеста да би добили потребно, а то се постиже кроз бројне едукације које пролазе сви запослени у свом домену као и набавком опреме која изузетно кошта. Уз помоћ надлежних успијевамо постићи доста тога и може се слободно рећи да је здравствена заштита становника на општини Соколац на завидном нивоу, те се у будућности планира још више проширити палета услуга која ће се моћи добити у овој Установи.

У Сокоцу постоји и Служба хитне медицинске помоћи која ради од 15-07 часова радним данима и 24 сата викендом и празницима, па је грађанима доступна помоћ 24 сата.

Како би се побољшало здравље нашег становништва у будућности се планира доста више радити на превенцији, тако да ће се сигурно прибјегавати што више за едукацијама становништва из разних области медицине а што је од јавног значаја, те да ће се радити како циљано у групама. Планирана је организација и едукативне емисије у сарадњи са локалном радио станицом, све у циљу побољшања свијести становништва везано за заштиту здравља те општу популацију "здравствено едуковати и побољшати здравље становништва".

Што се тиче ЦЗМЗ у будућности се планира што већа интеграција социјалног радника у средину, а све то би се могло постићи повећањем броја кућних

посјета социјалног радника лицима са менталним проблемима, са посебним потребама, хронично обољелим и лицима са лошим материјалним статусом. Један од циљева јесте још више ојачати сарадњу између Центра за социјални рад и ЦЗМЗ како би свако у свом домену могао постићи максималне резултате, бити ефикаснији и ефективнији, а то је сигурно достигну уз квалитетан тимски рад, тим прије што имамо образован потребан кадар који пролази континуиране едукације.

КУЛТУРА

На подручју општине Соколац имамо Установу за културу која у свом Програму рада у току године има девет традиционалних културно - забавних манифестација и то: Светосавске свечаности, Васкршње свечаности, Ђурђевдански уранак, Видовданске свечаности, Госпојинске вечери културе, Дани остваривања дјечијих права и жеља – Међународна манифестација – Недјеља дјетета, Никољданске свечаности, Дани дјечије радости и традиционална новогодишња журка под називом „Чекајући Деда Мраза“.

Култура има значајну улогу у опстанку народа и култура, чини душу људских заједница. Култура је препознатљив знак међу људима, не само на индивидуалном плану него и на нивоу људских група. Култура толико утиче на обликовање људи колико и они утичу на обликовање културе. Дијете бива изложено дјеловању конкретне културе од самог свог рођења па на даље.

У неким срединама однос родитеља према дјечи (нарочито мајке) је веома брижан док је у другим уздржанији. У неким се заједницама тражи да дјеца брже одрасту и осамостале се од својих родитеља, док се у другим породицама настоји породица што дуже одржати на окупу.

-Културно умјетничка друштва-

Културно умјетничко друштво "Луча" се бави очувањем фолклорне и музичке традиције наших простора. Ово удружење тренутно броји преко 250 чланова, углавном дјеце и младих који свакодневно проводе вријеме тренирајући и дружећи се у просторијама друштва. Удружење његује сарадњу са многим културно-умјетничким друштвима у БиХ и Србији, а своје умјеће са поносом показује и у многим свјетским метрополама, те се може слободно рећи да су чланови овог друштва јединствени амбасадори културе и несебични представници своје средине у земљи и иностранству. Из године у годину вриједно се ради на квалитету и квантитету.

Културно умјетничко друштво "Луча" једно је од најјачих друштава у БиХ и има потенцијала и капацитета да организује манифестације озбиљнијег карактера, него што су то досадашњи. Уколико би се ријешио проблем смјештајних капацитета у сарадњи са општинским, градским (Град Источно Сарајево) и наравно републичким властима (Министарство), могле би се организовати манифестације регионалног карактера на којима би учествовала друштва из разних земаља и која би нашем становништву представила дио традиције и културе својих народа.

ТУРИЗАМ

Туризам одмара и духовно обогаћује човјека, шири хоризонте и приближава људе. Туризам мијења слику о људима и просторима, унапређује квалитет живота, убрзава развој. Осим општих цивилизацијских вриједности туризам све више постаје водећа грана привреде. Земље које су препознале значај туризма као привредне гране редовно остварују значајне годишње приходе.

Туризам је извоз код куће. При томе, „продаје“ се „оно“ што се ни на који други начин не би могло продати (природа, историјски споменици, култура, домаћа кухиња, ловишта, спортски објекти...). Робе и услуге се не отпремају у иностранство, по њих долазе „купци из иностранства“, туристи. Ту је управо посебна вриједност и посебан економски значај туризма за развој мање развијених регија.

Туризам није дјелатност за себе. То је дјелатност свих. Ништа као туризам не повезује укупну привреду. Развојем туризма заправо се најуспјешније покреће развој укупне привреде једне општине или регије. Да би убрзали властити развој нужно је да се потпуније окренемо развоју туризма.

У циљу развоја туризма на подручју општине Соколац, 2012. основана је ЈУ Туристичка организација „Соколац“ чији је основни задатак промоција и унапређење туризма јединице локалне самоуправе.

Положај општине Соколац када су у питању туристички правци је веома повољан, јер се налази на раскрсници која у једном правцу води према Сарајеву који је главни град државе, онда према Јахорини, према Београду и сјеверним дијеловима Балкана и што је најбитније према Јадрану кад се гледају правци од Војводине и Београда... тј. сјеверног Балкана. Кад је Република Српска у питању Соколац се налази у средњем планинском дјелу Републике Српске који повезује саобраћајно панонски тј. сјеверни дио са Херцеговином односно јужним дијелом Републике Српске.

Од свих видова туризма, општина Соколац има највеће потенцијале у понуди сеоског и транзитног туризма, затимловног, етно, авантуристичког, планинског, здравственог, еко, излетничког, вјерског... Нажалост, на територији општине Соколац нема ни једно сеоско домаћинство званично регистровано да се бави сеоским туризмом. У руралним подручјима на овој општини има домаћинстава која су мања, а на жалост се често ради о старачким или самачким кућама, слабе економске моћи и нижег степена образовања, што није добра основа за развој сеоског туризма.

Транзитност општине Соколац се огледа у њеном сабраћајном положају. Налази се на раскрсници магистралних путева који овај дио БиХ спајају са осталим дијеловима бивше Југославије и појединим земљама Европске Уније. Кроз Соколац пролази један од главних саобраћајно – туристичких праваца Републике Српске:

- Бијељина – Зворник – Соколац – Рогатица – Вишеград – Фоча – Требиње, што даје општини Соколац могућност развоја транзитног туризма, што је и случај са два туристичко – угоститељска објекта која се налазе уз те путне правце.

Природне туристичке вриједности су елементи природне средине чија својства могу да се валоризују за потребе туризма, одликују се међусобном условљеношћу и прожимањем, имају наглашена рекреативна својства.

Подјела природних туристичких вриједности:

1. геоморфолошке
2. хидрографске
3. биогеографске
4. климатске.

Геоморфолошке туристичке вриједности. Подручје општине Соколац, због свог природно – географског положаја, богато је спелеолошким објектима, од којих су многобројна још увијек неистражена. Свака од њих има свој специфичан изглед, посебне облике и пејзаже, и свака посједује оно по чему се разликује од осталих геоморфолошких облика. Валоризација атрактивних својстава пећина условљена је могућностима за презентацију посјетиоцима, начином презентације, нивоом уређености и доступношћу пећине.

Велика пећина код извора Биоштице, из које настаје врело Биоштице, испод планине Краваревице заштићена је законом као специјални геоморфолошки резерват. Гирску пећину и Пећину под липом, Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа је предложио за стављање под заштиту као природног добра. Гирска пећина се сврстава у природна добра од

великог значаја, односно природна добра прве категорије, а њена вриједност је у богатом пећинском накиту, који је остао очуван у изворном облику.

Хидрографске туристичке вриједности. Општина Соколац не спада у ред богатих подручја водом, ако се изузме дио општине гдје се налази највиши број изворишта и ријечних токова. Укупна дужина ријечних токова износи 87км, а припадају црноморском сливу. Вода са свих изворишта је хладна, чиста и употребљива за пиће. Некада је на овим ријекама и рјечицама за потребе овдашњег становништва, активно радило преко 50 млинова, да би сад њих 5-6 подсјећало на времена када је живот на ријекама и око њих био много садржајнији.

Бунара има по свуда на Гласинцу, а њихова градња приписује се Грцима. Многи су покривени великим четвртастим каменим плочама од кречњака, са отвором на средини кроз који се спушта посуда за црпљење воде.

Биогеографске туристичке вриједности. Фауна: географски положај, надморска висина и клима били су детерминирајући фактори у формирању облика и садржаја биљних и животињских заједница на овим просторима. Овдашње Шумско газдинство „Романија” газдује са два ловишта са површином од 12.772 хектара и привредно – спортским ловиштем „Гласинац” на површини од 62.136 хектара. За потребе лова на крупну дивљач, изграђене су четири високе чеке и велики број других ловних објеката којима се употпуњује укупна понуда за рекреативно бављење спортским ловом. На основу анализе стања у ловиштима и одговорности у организовању спортског лова, може се закључити да постоје сви предуслови за даљи развој ловног туризма и повратак на вријеме када су у овим ловиштима боравили бројни заљубљеници лова и природе из читаве Европе и односили вриједне ловачке трофеје, а за то издвајали позамашна девизна средства.

Подручје општине Соколац, посебно њен сјевероисточни дио, обилују планинским изворима бистрих и чистих ријека и рјечица. Посебну вриједност представљају термални извори за које је везана могућност развоја туризма и других привредних активности.

Према подацима Удржења спортских риболоваца „Биоштица” на подручју општине, у 87 километара водотока – ријека и рјечица, постоји солидан рибљи фонд, од чега 46 километара чине главне риболовне воде: Биоштица са притокама (Крушевица, Добрача, Ракитница), Каљина са притокама (Черешница, Гирски поток, Сировински поток, Блатница) и Берек на граничном подручју према општини Рогатица. Међу љубитељима спортског риболова романијске рјечице чувене су по богатству капиталних примјерака – поточне пастрмке, ладице, клена, липљана, мрене, ријечних ракова... Овдашње Удружење

спортских риболоваца „Биоштица”, у циљу побољшања рибљег фонда, годишње убаца око 15.000 млађи поточне пастрмке, а посебну бригу води о чувању рибљег фонда и заштити животне средине, за коју се може рећи да је на завидном нивоу. Богатство рибљег фонда, букови – слапови, брзаци, обале са нетакнутом природом привлаче велику пажњу љубитеља спортског риболова, али и бројне излетнике.

Флора: на локалитету Деветачки бунар, удаљеном 30 километара од Сокоца расте највећа јела коју је због необичних димензија народ назвао „цар Деветака“. Старост ове јелке процјењује се на око 200 година. Једном од највећих јела у РС је пружена адекватна заштита. Љубитељи природе и планинари до овог црногоричног горостаса могу доћи помоћу ГПС-а, након што се пријаве и координате добију од одговорних ШГ „Романија“. Сем јеле на Деветачком бунару, налази се и званично највећа смрека у РС.

Према званичним подацима, у шумама, шумским земљиштима, ливадама и пашњацима на подручју општине Соколац има преко 150 врста љековитих биљака и шумских плодова.. Неопходно је напоменути да од 102 љековите биљне врсте, 18 спада у ред угрожених а 12 су заштићене. Кад су у питању јестиве гљиве са ових простора на тржишту се најчешће појављују смрчак, вргањ, редуша – ђурђевка, сунчаница, лисичарка и разне врсте печурки.

У посљедње вријеме учињени су одређени помаци у преради љековитог биља. На домаћем иностраном тржишту већ су афирмисани пчеларски центар „Батинић” и биљна апотека „Мелем” са преко 100 врста чајева, мелема, сирупа и других производа на бази меда и љекобиља.

Културно - историјски споменици. Културно – историјски споменици су објекти и простори материјалне културе који имају неке од својстава туристичке атрактивности (естетика, знаменитости, куриозитет) и који дјелују надражујуће подстицајно на психичке функције човјека који тежи да задовољи своју културну туристичку потребу.

Цркве. На подручју Сокоца постоји неколико вјерских објеката саграђених на темељима храмова из 14. вијека, што говори о историји и култури народа који су насељавали ово подручје. Црква светих раноапостола цара Константина и царице Јелене у Кнежини саграђена је 1962. године на истом мјесту гдје је некад била саграђена црква од дрвеног материјала. Садашња црква је 1989. године канонизована у манастир, посвећен пресветој Богородици. У околини манастира налазе се бројни стећци који нису у потпуности истражени. Црква Светог пророка Илије у Сокоцу је грађена од 1876. до 1882 године. Априла 1941. године цркву су бомбардовали њемачки авиони и том прилоком страдао је живопис и иконостас са црквеним инвентаром. Црква и парохијски дом су обновљени 1967.

године. Манастир Светог велемученика Георгија. Храм се налази на Равној Романији на удаљености од један км од магистралног пута Сарајево – Соколац. Изградња цркве започета је 1996. а завршена у 2003. години. Освећена је 2002, а у августу 2005. проглашена манастиром, у народу позната као „Романијска Соколица”. Митрополит дабробосански господин Николај благословио је идеју да се по узору на сreteње из старих времена, на зидовима храма, умјесто фресака, испишу имена погинулих бораца са сарајевско – романијске регије. До сада је уписано око 4.000 имена. Црква Светог великомученика Георгија у Соколовићима, а тим Манастир Свете Тројице у Озерковићима, Спомен – црква у Војничком гробљу у Сокоцу на коме је сахрањено близу 1.000 српских бораца погинулих у одбрамбено – отаџбинском рату на ратиштима у околини Сарајева. *Џамије.* У насељу Кнежина удаљеном 12 км од Сокоца налазила се до почетка минулог рата једна од најстаријих џамија у БиХ. То је Селимија џамија грађена у доба Селима II (1566-1574) или за владавине Селима I (1512-1520). На улазу у џамију сачуван је натпис писан обичним мастилом у црвеној боји. У натпису се каже да је џамију изградио Гази Селим-хан 1548. године. Ова џамија спада у ред значајних поткуполних џамија османске архитектуре у БиХ. На подручју општине Соколац, обновљене су у рату порушене џамије.

Остали културно историјски споменици. *Стећци.* Поуздано се зна да су у средњем вијеку стећке подизали и православци и католици и припадници богумилске цркве. Надгробних биљега из средњег вијека има на Гласинцу и његовој околини у великом броју. Гласиначко подручје је чувено по мноштву очуваних стећака, исклесаних у најранијој прошлости ових крајева. Тако некропола у Кошутници броји 42 стећка, у Барама их је 80, Лубурић пољу 103... Стручњаци процјењују да је на подручју Гласинца више од десет хиљада тих старих гробова, од којих многи имају и своје камене биљеге. *Споменик бораца Романије.* Спомен костурница у Сокоцу изграђена је 1978. године на којој су исписана имена 969 партизанских бораца погинулих на подручју општине Соколац у другом свјетском рату. *Споменик српских бораца.* Спомен обиљежје српских бораца погинулих у одбрамбено – отаџбинском рату на ратиштима у околини Сарајева. На овом обиљежју исписана су имена 1.250 бораца. У близини овог споменика изграђен је и централни градски трг. *Споменик солунских бораца.* Изграђен је крајем 2008. године постављањем споменика српским добровољцима учесницима ратова за одбрану Србије од 1912 – 1918. године у улици Цара Лазара. Споменик је изграђен по узору на обиљежје српском ратнику, које се налази испред цркве „Ружица” на Калемегдану. На овом споменику исписана су имена 360 добровољаца са подручја Романије. *Спомен соба.* Налази се у улици

Цара Лазара у којој су фотографије и лични предмети 650 погинулих бораца у отаџбинском рату.

Спомен – костурница у Подроманију. Састоји се из два дијела. На једном су имена 13 бораца Прве пролетерске бригаде црногорског батаљона, међу којима и народног хероја Радована Петровића, погинулих у борби са њемачким јединицама у селу Бијеле Воде 1942. године. Други дио је заједничка костурница Срба, Јевреја и Муслимана из Сокоца, Рогатице и околних села, жртава фашистичког терора стријељаних у фебруару 1942. године. Ово спомен – обиљежје подигнуто је 1952. године, а реновирано у јулу 1973. године. Костурницу одржава ОО СУБНОРА-а Соколац. *Спомен – костурница у Кошутници.* Подигнута је 1962. године у знак сјећања на 70 мјештана овог села, које су у знак одмазде стријељали у џамији припадници њемачке војске у Другом свјетском рату.

Археолошка налазишта. Гласинац је археолошко налазиште познато с краја 19. вијека. Званична истраживања су спроведена од 1886 – 1981. године на Гласиначком пољу, а касније је проширено до Праче и Дрине, па је археолошки појам Гласинац (гласиначко подручје) знатно шире од географског. Евиндетирано је око 60 историјских градина и више од 1.200 тумула (гробних хумки), концентрисаних у групе и некрополе, од којих су најважније: Талине, Лазе, Кусаче, Ђаварине, Подпећине, Читлук, Маравић, Плање, Брезје, Илијак, Русановићи, Гозиња, Осово, Бранковићи, Сјеверско. Да је Гласинац имао посебно мјесто у историји БиХ, показује податак да је ова висораван у ужем и ширем значењу, кроз вијекове представљала право археолошко налазиште старина од праисторије до данас.

Насеља као туристичка вриједност. Поред центра општине – Соколац, највећа насеља су Соколовићи, Каљина и Кнежина, која су и центри истоимених мјесних заједница. Сва села и засеоци повезани су путним правцима који сједиште мјесних заједница вежу за центар општине. Са туристичког аспекта једино насеље које може да се обради је Кнежина која је уједно најзанимљивији дио Сокоца са дугом историјом кад су насеља упитању.

Угоститељски и смјештаји капацитети. Општина Соколац посједује два пансиона а укупну угоститељску понуду употпуњује педесетак угоститељских објеката типа ресторана, кафе-барова, пицерија и коноба.

Спортско рекреативни објекти и капацитети. На подручју општине Соколац изграђени су бројни терени за одбојкашке, фудбалске кошаркашке и сл. видове спорта. Соколац посједује двије дворане: једна са капацитетом од око 200 мјеста и друга, нова спортска дворана капацитета од 1070 мјеста са могућностима проширења.

Развојем туризма на општини Соколац постигла би се **три главна циља**:

1. **Опоравак привреде у Сокоцу,**
2. **Смањење незапослености у Сокоцу и**
3. **Побољшање представе о Сокоцу,** како у иностранству, тако и у Српској и Србији.

Стратегија развоја туризма треба да се превасходно усмјери на сљедећа два правца дјеловања:

1. **Унапређење туристичке инфраструктуре.** Соколац мора да ради на:

- a) оспособљавању сопствених туристичких капацитета, као и
- b) образовању домаћег становништва.

2. **Унапређење туристичке промоције.**

У сврху што бољег промовисања и информисања Туристичка организација „Соколац“ је почетком 2013. године покренула израду web презентације Туристичке организације, покренула је и Фејсбук страницу на којој се могу видјети све актуелности са подручја општине Соколац. Интернет презентација Туристичке организације је на српском и енглеском језику и редовно се ажурира и допуњује актуелним информацијама и фотографијама. На web страници Туристичке организације, туристима су доступне све потребне информације о географском и туристичком положају, клими, језику, тренутној температури, о томе како путовати, гдје одсјести, гдје јести, шта видјети, шта радити и друге корисне информације. Такође, информације могу добити и путем нашег званичног mail-a, facebook странице Туристичке организације, као и телефонским путем. Туристичка организација Соколац редовно промовише све културне, умјетничке, етно, спортске и друге манифестације које се одржавају на територији општине Соколац. Сходно финансијским могућностима, Туристичка организација учествује на сајмовима у Републици Српској и региону, директно или посредством Туристичке организације Источно Сарајево и Туристичке организације Републике Српске. Туристичка организација је организатор традиционалне привредно-туристичке манифестације „Дани косидбе“. Манифестација се одржава у циљу очувања традиције која његује обичаје и културно наслеђе овог подручја што је добар вид и промоције туризма на овој општини. Туристичка организација има у плану организовање још неколико манифестација. У сврху промоције одшампано је неколико врста флајера, а у току је и припрема брошуре и другог рекламног материјала.

Туристичка организација је спремила пројекат кроз који би се финансирала обука локалног становништва за сеоски туризам, гдје би се ангажовао стручњак из те области и обучио полазнике како да од свог сеоског домаћинства направе сеоско туристичко домаћинство и отворе га за посјетиоце. У ову сврху припремљен је и приручник „ Од идеје до реализације“, у коме би имали све на једном мјесту, од тога како регистровати једно сеоско домаћинство до тога како руковати тим домаћинством и одговорити високим захтјевима туристичке тражње. Израду овог приручника финансирани би кроз пројекат.

СПОРТ

У оквиру Спортског друштва „Гласинац“ Соколац регистровано је и дјелује 19 спортских организација и удружења и то; Атлетски клуб, ОФК „Гласинац“, Фудбалски клуб, Одбојкашки клуб, Кошаркашки клуб, Рукометни клуб, Смучарски клуб, Шаховски клуб, Футсал клуб, Џудо клуб, два Карате клуба, Стонотениски клуб, Стрељачки клуб, Планинарско друштво, Удружење спортских риболоваца и Удружење ловаца.

Клубови су укључени у систем такмичења према календару такмичења гранских спортских савеза. Током сваке године реализују се програми на спровођењу техничких, организационих и стручних припрема за одржавање традиционалних и пригодних спортских манифестација, а то су следеће спортске манифестације: избор спортисте године, традиционални шаховски сретенски турнир за сениоре, омладинско и кадетско првенство општине Соколац у шаху, традиционално такмичење у смучарском трчању меморијал „Драган Реновица“ и меморијал „Свјетлана Комленовић“, спортска такмичења ученика основних и средњих школа, мале олимпијске игре (регионално такмичење основних и средњих школа), видовдански спортски сусрети, турнир у малом фудбалу за пионире и пјетлиће, отворено првенство у граду Источно Сарајево у атлетици за пионирке, турнири у малом фудбалу у Мјесним заједницама Соколовићи и Кнежина, спортска такмичења поводом Илиндана, Илиндан спорт фест, обиљежавање крсне славе Општине (футсал турнир, турнир у кошарци такмичење у стрељаштву), романијски вишебој, међународни атлетски митинг и првенство РС за сеониорке, међуопштинске омладинске спортске игре и никољдански зимски турнир у малом фудбалу.

Спорт и данас одражава друштвену сатисфакцију и постоји хиерархија појединих спортских грана у односу на социјални статус учесника, тако да сама социјална сатисфакција диференцира људе у области спорта.

Спорт дезавуише и учвршћује постојећу социјалну сатисфакцију. Човјек који се бави спортом типичним за слој коме припада долази у контакт са појединцима из тог слоја и има још један контакт више са нормама, вриједностима и узорима понашања.

Спорт је дакле значајан фактор социјализације унутар слојева друштва.

ПРАВА ПОВРАТНИКА И РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ СОКОЛАЦ

Општина Соколац је одувјек била определијелена за афирмацију права повратника и расељених особа као и за пружање подршке програмима намијењеним овим категоријама становништва. У наредном периоду Општина планира да настави са активностима на спровођењу ревидиране стратегије за имплементацију Анекса VII Дејтонског мировног споразума укључујући и активности по питању спровођења регионалног стамбеног пројекта на подручју општине.

На подручју општине Соколац укупан број повратника износи 1005 лица, од тог броја 155 је са издатом личној картом на Сокоцу и мјестом боравка на Сокоцу, а преостали број од 850 избјеглица, повремено долазе на општину Соколац, викендима и празницима.

Графикон 1 - Укупан број повратника

На подручју Општине има укупно 176 расељених породица са укупно 596 чланова, те једна породица избјеглица са три члана. Истовремено, право на алтернативи смјештај на подручју општине Соколац остварује 39 породица, тј. њих 90 се налази у Прихватном центру на Мајданима. У циљу рјешавања овог проблема, у току је изградња станбене зграде за ову популацију. Учешће у овом пројекту је, између осталих, узела и Општина Соколац. Зграда је П+2, величине 22,20m x 14,00m и са укупно 17 станова, од којих пет за једночлано домаћинство, седам за двочлано, четири за трочлано и један стан за петочлано домаћинство.

ЈУ Центар за социјални рад има неколико корисника из повратничке популације, којима је помогао у остваривању својих права, али је циљ да се повећа број посјета овим породицама, како би им се пружила неопходна заштита у складу са потребама.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Јавна установа Центар за социјални рад Соколац је вишефункционална установа социјалне заштите, која представља базу стручног рада и услуга у социјалној заштити, преко кога се остварује највећи дио стручних активности, чији је задатак да се путем услуга социјалног, педагошко-психолошког, дефектолошког, правног и другог стручног рада задовољавају социјално заштитне потребе, спречавају узроци и отклањају посљедице социјалних случајева и проблема у Општини.

Социо-економска кретања на подручју Општине наметнула су Центру активности, динамику и приоритет у рјешавању утврђених послова.

Оснивач Јавне установе Центра за социјални рад је Скупштина општине Соколац.

Послове и задатке социјалне заштите у Центру врше стручни радници: професор педагогије и психологије ВСС, дипломирани правник ВСС, дипломирани педагог ВСС, социјални радник ВШС и дипломирани дефектолог ВСС. Поред стручних радника у Центру ради административно особље: ВКВ администратор, курир-чистачица НК радник.

Према указаним потребама ангажовати волонтере – приправнике из редова стручних радника у складу са одредбама Закона о социјалној заштити.

Центар располаже са пословним простором површене 90м², путничким аутом марке Голф 2, који је уступљен на кориштење од стране Републичке дирекције за робне резерве Бања Лука. Центар није задовољавајуће технички опремљен.

За несметан и квалитетан рад и функционисање Центра неопходно је адекватно теренско возило. Просторије у којима тренутно раде запослени функционално не задовољавају. Потребан је већи број радних просторија које би физички биле одвојене, обзиром да се тренутно пролази из једне у другу просторију. Због застарјелости и дотрајалости рачунара и друге техничке опреме, потребно обновити исте.

Пад економске активности уз економске и друштвене промјене које су суштина транзиције, приватизација, либерализација тржишта, тежња за свођење потрошње у границе економског стварања, отвориле су врло сложене социјалне проблеме и ризике на подручју Општине: сиромаштво, старење становништва (неповољне демографске промјене), криза породичних вриједности, масовна структурна незапосленост, угроженост здравља становништва, различити видови масовних друштвених девијација (алкохолизам, криминалитет, наркоманија, насиље у породици). Сви ови проблеми су значајно утицали на позицију социјалног рада Центра, на његове могућности и ефекте.

Како би се одговорило на повећан број захтјева на име једнократне новчане помоћи, јер се велики број становника општине Соколац, усљед незадовољавајуће економске ситуације, налази у стању социјалне потребе, Скупштина општине Соколац је дана 11.06.2013. године донијела Одлуку о проширеним правима из социјалне заштите на подручју општине Соколац.

Табела 5 - Подаци о проширеним правима /услугама из Закона о социјалној заштити у 2013.години:

НАЗИВ ПРАВА/УСЛУГЕ	УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА КОЈИ СУ ОБУХВАЋЕНИ	М	Ж	БРОЈ ПОДНЕСЕНИХ ЗАХТЈЕВА У 2013.ГОД.	БРОЈ ПРИЗНАТИХ ЗАХТЈЕВА У 2013.ГОД.	ПОЈЕДИНАЧНИ МЈЕСЕЧНИ ИЗНОС ПРАВА (У КМ)	РЕАЛИЗОВАН УКУПАН ГОДИШЊИ ИЗНОС СРЕДСТАВА ПО ПРАВУ (У КМ)
Трошкови сахране	10	4	6	10	10	300	3.000
Набавка огрева	12	5	7	3	3	300	900
Набавка лијекова	108	43	65	40	35	124	4.340
Накнада трошкова дужег лијечења	96	47	49	34	32	200	6.400
Субвенционирање комуналних трошкова	83	38	45	29	26	200	5.200
Помоћ у природи	10	6	4	5	5	150	750
Васпитање и образовање дјеце са сметњама у развоју	9	5	4	6	6	200	1.200
Школовање дјеце из соц.угрожених породица	125	67	58	54	48	200	9.600
Посебна стања породице и домаћинства	250	120	130	93	88	200	17.600
УКУПНО:	703	335	368	274	253	-	48.990

Укупан број корисника повећан је у односу на претходну годину за око 177%, а број корисника основних права повећан је за око 30% због присутних социјалних проблема и ризика: сиромаштва, старења становништва, кризе породичних вриједности, повећане и структурне незапослености, нарочито младих, угроженог здравља становноштва и различитих видова масовних друштвених девијација.

Укупан број корисника у односу на број становника износи око 11%.

Табела 6 - Укупан број корисника основних права из Закона о социјалној заштити на активној евиденцији ЦСР у 2013.години

ПРАВО	БРОЈ КОРИСНИКА	М	Ж	БРОЈ ПОДНЕШЕНИХ ЗАХТЈЕВА У 2013. ГОД.	БРОЈ ПРИЗНАТИХ ПРАВА (ПОЗИТИВНО РИЈЕШЕНИХ ЗАХТЈЕВА) У 2013. ГОД.	УКУПАН ГОДИШЊИ ИЗНОС СРЕДСТАВА ПО ПРАВУ (У КМ) – РАЧУНАЈУЋИ ЗАЈЕДНО СРЕДСТВА ОПШТИНЕ И РЕПУБЛИКЕ
Новчана помоћ	30	7	23	2	2	46.994,10
Додатак за помоћ и његу другог лица	259	9 8	16 1	61	55	283.846,00
Подршка у изједначавању могућности дјецe и омладине са сметњама у развоју	2	1	1	2	2	9.838,70
Смјештај у установу	11	8	3	2	1	64.363,50
Помоћ и њега у кући	1		1	-	-	2.160,00
Једнократна новчана помоћ	224	2 3	33	68	56	8.500,00
Савјетовање	91	3 4	57	-	-	-

Табела 7 - Подаци о корисницима мјера социјалне заштите у 2013.години

ПОДАЦИ	2013					
	МАЛОЉЕТНИ			ПУНОЉЕТНИ		
	УКУПНО	М	Ж	УКУПНО	М	Ж
Укупан број лица смјештених у установе социјалне заштите или другу установу	3	1	2	10	8	2
- У Републици Српској	2	1	1	9	7	2
- У Федерацији БиХ	1	-	1	-	-	-
- У Републици Србији	-	-	-	1	1	-
Број лица смјештених у <u>не сродничке</u>	-	-	-	1	-	1

породице						
Број лица смјештених у <u>сродничке</u> породице	4	1	3	-	-	-
Укупан број лица који имају рјешење о разврставању (чл. 58. Закона о социјалној заштити)	32	20	1 2	40	22	18
Укупан број корисника додатка за помоћ и његу другог лица, који имају рјешење о разврставању	9	5	4	4	1	3
Број лица са оштећењима вида	1	-	1	4	3	1
Број лица са оштећењима слуха	1	-	1	3	2	1
Број лица са сметњама у гласу, говору и језику	3	2	1	1	1	
Број лица са тјелесним оштећењима	9	5	4	7	2	5
Број лица са психичком заосталашћу	9	6	3	16	10	6
Број лица са вишеструким сметњама	7	5	2	7	2	5
Број лица са аутизмом	-	-	-	-	-	-
Број лица са другим сметњама у складу са МКБ-10, 1990	2	2	-	2	2	-
Број лица код којих је у 2013. год. извршена оцјена способности у поступку остваривања права из социјалне заштите	-	-	-	3	1	2
Број лица стављених под старатељство	4	1	3	17	10	7

Особе са инвалидитетом су најчешће невидљиве и искључене, веома тешко се укључују у све области живота. Ова искљученост условљена је дјелимично њиховим смањеним способностима, па не могу без посебне подршке да задовоље своје личне, социјалне и друге потребе.

У току 2013. године 13 штићеника је користило право на смјештај у установу социјалне заштите, у којима се обезбјеђује збрињавање (становање, исхрана, одијевање, њега, помоћ и старање), васпитање и образовање, оспособљавање за одређене радне активности и здравствена заштита у складу са посебним прописима, радно-окупационе, културно-забавне и рекреативно рехабилитационе активности и услуге социјалног рада.

Углавном се ради о корисницима која због неповољних, здравствених, социјалних, стамбених и породичних прилика нису у могућности да живе у породици.

Малољетне особе које су стављене под старатељство су дјеца без родитељског старања чији родитељи нису живи, дјеца чијим родитељима је одузета пословна способност и дјеца чији су родитељи занемарили бригу о дјеци.

Табела 8 - Подаци о дјеци (до 18.година) корисницима основних права из Закона о социјалној заштити од укупног броја корисника појединих права у 2013.години:

ПРАВО	БРОЈ КОРИСНИКА	М	Ж	БРОЈ ПОДНЕШЕНИХ ЗАХТЈЕВА У 2013. ГОД.	БРОЈ ПРИЗНАТИХ ЗАХТЈЕВА У 2013. ГОД.
Новчана помоћ	1		1	-	-
Додатак за помоћ и његу другог лица	9	5	4	-	-
Подршка у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју	2	1	1	1	1
Смјештај у установу	1		1	-	-
Једнократна новчана помоћ	112	65	47	-	-
Савјетовање	16	8	8	-	-

Поред малољетних лица Центар врши и заштиту пунољетних лица којима је потпуно или дјелимично одузета пословна способност. У току године за три лица је постављен привремени старалац, а 17 лица која су под старатељством због одузете пословне способности су редовно праћена.

Табела 9 – Подаци из породично – правне заштите и старатељства

ПОДАЦИ	2013
Број дјеце без родитељског старања	2
Број лица којима је постављен старалац за посебне случајеве	3
Број постављених стареоца	21
Број постављених стареоца из реда запослених у центру	1
Број поднешених захтјева за уређење одржавања личних односа са дјецом	12
Број оних који су ријешени споразумом	10
Број оних о којима је одлучено рјешењем	2
Број поднешених захтјева за повјеравање дјеце	9

Број донесених рјешења о повјеравању дјеце	9
Број покренутих поступака мирења у години	15
Укупан број породица са поремећеним породичним односима које пролазе евиденцију Центра/Службе	25
Број изречених мјера појачаног надзора (родитељу, усвојиоцу, старатељу...)	2
Број изречених мјера појачаног надзора органа старатељства	4
Број родитеља којима је одузето пословна способност	1
Број поднешених захтјева за давање мишљења о оправданости издавања путних исправа малољетном лицу	5
Број захтјева за усвојење дјетета	2

У случајевима гдје је потребно уредити одржавање личних односа између дјеце и родитеља са којима дијете не живи, Центар у функцији органа старатељства посредује и пружа стручну помоћ родитељима и дјечи. Поред управних одлука, пажња се посвећује савјетодавном раду.

Најчешћи разлози за тражење помоћи у породицама са поремећеним породичним односима су проблеми међу супружницима и са дјецом као посљедица материјалне несигурности (незапосленост, ниска примања), неријешених стамбених питања, различити обрасци понашања који се носе из својих породица поријекла, немогућности прилагођавања, немогућност сопственог опажања понашања према партнеру, стално испољавање љутње и огорчења, некритичко међусобно окривљавање за проблеме који се појаве, неспособност преговарања, итд. То резултира дестабилизацијом породице и њене немогућности да се носи са низом проблема који је оптерећују и онемогућавају да адекватно оствари своју функцију у погледу персоналног, брачног, родитељског и социоекономског функционисања, што на крају доводи до подношења захтјева за покушај мирења, а у крајњој инстанци и тужбе за развод брака, као и до могућег насиља у породици.

Насиље у породици у садашњем позитивном законодавству се дефинише као дјело које наноси физичку, психичку или сексуалну патњу, или економску штету, као и пријетња таквим дјелима, или пропуштање чињења дужне пажње, што озбиљно спутава чланове породице да уживају у својим правима и слободама, на принципу равноправности полова, како у јавној тако и у приватној сфери живота.

Примјећен је повећан број случајева насиља у породици, па су Центар за социјални рад, здравствене установе, Полицијска станица и општински орган управе потписали у 2012. години Протокол о поступању у случају насиља у породици за подручје општине Соколац. Протокол су потписале и остале

Општине града Источно Сарајево. Циљ Протокола је да се осигурају услови за потпун и цјеловит рад надлежних тијела и субјеката заштите, са циљем спрјечавања и сузбијања ове врсте насиља, а ради унапређења заштите и пружања помоћи жртвама насиља у породици, на начин досљедне примјене важећег законодавства. Овај Протокол садржи и конкретне задатке и послове које субјекти заштите врше у случајевима насиља у породици, а у складу са својим надлежностима и овлашћењима.

Табела 10 – Подаци о жртвама насиља и малољетним делинквентима

БРОЈЧАНИ ПОКАЗАТЕЉИ	2013.
Укупан број жртава насиља пријављених ЦСР-у	6
- Број дјеце	-
- Број жена	5
- Број мушкараца	1
Број малољетних лица којима је изречена васпитна препорука	-
Број малољетних лица је изречена васпитна мјера	3
Број малољетника са асоцијалним понашањем који су евидентирани у ЦСР	5

Ради заштите жртава насиља изречене су заштитне мјере: забрана узнемиравања и ухођења жртве насиља, лијечење у Центру за ментално здравље Соколац, психосоцијална помоћ и удаљење из куће починиоца насиља.

Један број странака сам је затражио помоћ, личним обраћањем у Центар, а неким је пружена на иницијативу других институција (МУП, Тужилаштво, Суд).

ЦСР, као орган старатељства, има значајну улогу у раду са дјецом и младима који имају поремећаје у друштвеном понашању. За поремећаје у друштвеном понашању карактеристично је одступање од нормалног тока развоја малољетника у процесу социјализације његове личности и кршење друштвених правила понашања. Центар учествује у припремном поступку гдје расвјетљава социоекономске прилике из којих малољетник потиче, препознаје васпитне потенцијале родитеља, образовни статус малољетника и у складу са свим тим предлаже васпитну мјеру која би требала да буде најоптималнија за даљи процес ресоцијализације малољетника.

Што се тиче података о „Издацима по основу примјене Закона о социјалној заштити“ и „Финансирању других облика социјалне заштите из буџета Општине“, могу се пронаћи у Анексу 1. и Анексу 2. овог документа.

Центар за социјални рад ће у наредном периоду настојати да осигура да најрањивије категорије становништва имају приступ свим услугама које пружа и које ће пружати ова установа.

ВИЗИЈА

Визија социјалне заштите Општине Соколац представља позитивну промјену у области социјалне заштите у локалној заштити којој теже сви локални актери и која је резултат заједничких/партнерских настојања ка заједничком циљу – каква би област социјалне заштите требало да буде остварена у предстојећем периоду када се успјешно примјени ова Стратегија социјалне заштите.

Стратегија се заснива на сљедећим елементима: јасним увидом у садашње проблеме, ситуацију и расположиве ресурсе, као и до сада неискоришћене а који ће у наредном периоду бити укључени у функцију развоја дјелатности социјалне заштите; увид у покретачке факторе као и препознавање препрека спровођењу реформе; објективно сагледавање перспективе кључних актера социјалне заштите у локалној заједници / општини Соколац.

Визија социјалне заштите општине Соколац представља постизање у пракси оптималног друштвеног одговора на нивоу локалне самоуправе на реалне социјалне проблеме грађана општине Соколац, са задатком да прати потребе својих становника и она гласи:

„На подручју општине Соколац, заједничким активностима грађана и представника релевантних институција, успостављена је развијена интегрална социјална заштита и унапређена социјална сигурност свих социјално угрожених категорија становништва, посебно осјетљивих група грађана, чиме ће се унапредити квалитет њиховог живота и остваривање амбијента једнаких могућности за све“

МИСИЈА

Мисија социјалне заштите на подручју општине Соколац је поштовање основних принципа и сврхе рада у овој области друштвеног живота, потреба и циљева локалне заједнице, као и вриједности и норми које треба да посједују и примењују појединци који су запослени или на било који други начин укључени у сектор социјалне заштите и она гласи:

„Унапређење услова за достојанствен живот и активно укључивање грађана (корисника) посебно осјетљивих - рањивих група који се налазе у стању социјалне потребе у локалној заједници и то у директној корелацији са унапређењем парнерства јавног, приватног и цивилног сектора кроз развијање и пружање услуга социјалне заштите“.

SWOT АНАЛИЗА

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Стручност и одговарајућа професионална структура кадрова (приправници, волонтери) • Постојање свијести и спремност на континуирано усавршавање свих актера социјалне заштите (јавни и цивилни сектор) • Мотивација актера социјалне заштите да активно учествују у унапређењу социјалне заштите на општини • Свијест руководства општине о значају реализације реформе социјалне заштите 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна финансијска средства у односу на стварне социјалне потребе грађана • Неефикасност и бирокатски приступ различитих кључних актера • Недовољни капацитети за теренски рад у циљу вишег степена видљивости грађана којима је помоћ потребна • Непостојање капацитета за збрињавање старијих лица - непостојање домова за стара лица и више сервисних услуга у кућним условима • Непостојање базе и размјене информација о активним, планираним и већ реализованим заједничким пројектима општине са НВО • Недовољно развијена свијест о потребама за промјенама и недовољна мотивација дјела кадра за стручно усавршавање • Неинформисаност грађана о расположивим правима у социјалној заштити • Недостатак служби за праћење и евалуацију
Могућности	Препреке
<ul style="list-style-type: none"> • Недовољно искоришћена сарадња са појединцима/стручњацима и невладиним сектором • Унапређење сарадње са донаторима • Унапређење и интензивирање сарадње у области социјалног менаџмента • Сарадња са европским институцијама (приступ активним фондовима ЕУ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољно развијен НВО сектор • Недовољне надлежности Општине • Висок степен незапослености • Низак образовни ниво становништва • Низак животни стандард становништва • Ограничен општински буџет

ПРИОРИТЕТНЕ ЦИЉНЕ ГРУПЕ

На основу обављене анализе стања и истраживања социјалних потреба грађана и расположивих могућности система социјалне заштите на подручју општине Соколац, као и на основу показатеља садржаних у документима: “Стратегија развоја општине Соколац 2013-2020” и „Стратегија развоја омладинске политике

општине Соколац за период 2013-2018“, утврђују се сљедеће приоритетне циљне групе са којима ће се бавити овај стратешки документ:

- Дјеца и млади
- Стара лица
- Особе са инвалидитетом
- Повратници и расељена лица
- Вишечлане породице
- Сиромашни и незапослени

Наиме, анкета коју су урадили чланови Омладинске организације „Соколац“, на узорку 80 грађана, који су изабрани системом случајног узорка међу популацијом пунољетних ученика, пензионера, чланова вишечланих породица, родитеља дјеце са посебним потребама, запослених и незапослених лица, показала је да су горе наведене категорије становништва посебно рањиве.

Имајући у виду резултате ове анкете Општина Соколац је дефинисала сљедеће стратешке циљеве како би одговорила на повећану присутност социјалних проблема и ризика.

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

1. Унапређење постојећих социјалних услуга и увођење нових и модерних социјалних услуга социјалне заштите за посебно рањиве (приоритетне) групе грађана:

1.1 Дјеца и млади

1. Унапређење социјалне заштите дјеце и младих без родитељског старања кроз систем организоване помоћи и подршке у локалној заједници (подршка програмима осамостаљивања након завршеног школовања);
2. Унапређење положаја и друштвених постигнућа дјеце са сметњама у развоју и изједначавање могућности за њихово равноправно учешће и учествовање;
3. Дневни центри за дјецу и младе са сметњама у развоју.

1.2 Старија лица

1. Унапређење социјалног и здравственог статуса старијих лица без породичног старања, кроз развој услуга за стара лица (дневни центри, провођење свих облика привременог и трајног збрињавања)

2. Побољшање положаја посебно осјетљивих група старих, без породичног старања, а који живе у свом природном окружењу (помоћ у кући);
 3. Истраживање потреба старих у заједници.
- 1.3 Особе са инвалидитетом
1. Побољшање квалитета живота лица са инвалидитетом кроз даљи развој порширених права (дневни центри, нега и помоћ у кући);
 2. Превенција искључености и дискриминације по питањима права и потреба ОСИ. (Један од најбитнијих резултата анкете је да већина институција није обезбједила рампе за особе са инвалидитетом, те имају потешкоћа у приступу услугама јавних сервиса.)
- 1.4 Повратници и расељена лица
1. Укључивање повратника и расељених лица, који имају пребивалиште на подручју општине, у систем социјалне заштите, а уколико немају регистровано пребивалиште, организовано и систематски одлазити у кућне са циљем пружања услуга савјетовања.
- 1.5 Вишечлане породице
1. Унапређење социјалног и економског статуса вишечланих породица кроз различите облике субвенција (подршка школовању, смјештај у предшколске установе, једнократне новчане помоћи за стамбено збрињавање);
 2. Програми за унапређење породичног живота (различити облици савјетовања и едукације за родитеље).
- 1.6 Сиромашни и незапослени
1. Унапређење социјалног и економског статуса сиромашних и незапослених лица кроз различите програме запошљавања и самозапошљавања
 2. Јачање и развој капацитета у оквиру система социјалне заштите општине Соколац – унапређење људских, материјално – техничких и финансијских ресурса општине за бављење социјалном политиком.
 3. Социјално стамбено збрињавање становништва особама са ниским новчаним примањима, угроженим и маргинализованим групама.

4. Израда социјалне карте становништва општине Соколац, која ће уједно предствљати полазну основу за израду стратешког документа за наредни временски период.

ПЛАН АКТИВНОСТИ 2015-2019.године

СТРАТЕШКИ ЦИЉ	ОПЕРАТИВНИ ЦИЉ	ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР
Унапређење постојећих социјалних услуга и увођење нових и модерних социјалних услуга социјалне заштите за посебно рањиве (приоритетне) групе грађана	- <i>Дјеца и млади:</i>			
	1. Унапређење социјалне заштите дјеце и младих без родитељског старања кроз систем организоване помоћи и подршке у локалној заједници	- развој програма осамостаљивања након завршеног школовања	- ЈУ Центар за социјални рад - Општина Соколац - Омладинска организација - ОШ „Соколац“ - ЈУ СШЦ „Василије Оотрошки“	- континуирано
	2. Унапређење положаја и друштвених достигнућа дјеце са са сметњама у развоју и изједначавање могућности за њихов равноправно учешће и учествовање	- увођење нових педагошких стандарда и норматива - лоцирање архитектонских баријера - опремање простора за инклузивну наставу - увођење нових методичко-дидактичких приступа у раду са инклузивним одјељењима - вршење процјене која дјеца са посебним потребама могу бити укључена - додатна едукација просвјетних радника, родитеља као и припремање дјеце да се заједно школују са дјецом која имају посебне потребе	- ОШ „Соколац“ - ЈУ Центар за социјални рад - НВО сектор (УГ Подршка и др.) - Општина Соколац	- континуирано (по пројекту)
	3. Дневни центри за дјецу и младе са сметњама у развоју	- покретање дневних центара - проналажење одговарајућег кадра на територији општине (1 дефектолог- зависно од сметње корисника, дипл.социјални радник, педагог или психолог, остало техничко особље) - утврђивање волонтерских активности - организовање стручне праксе – нпр. психологија	- ЈУ Центар за социјални рад - НВО сектор (УГ Подршка и др.)	- 2018.

	- Старија лица:			
	1. Истраживање потреба старих у заједници	- анкета кроз организоване посјете волонтера	- НВО сектор и волонтери	- континуирано
	2. Унапређење социјалног и здравственог статуса старијих лица без породичног старања	- развој услуга (дневни центри, провођење свих облика привременог и трајног збрињавања	- Дом здравља - ЈУ Центар за социјални рад - Удружење пензионера	- континуирано
	3. Побољшање положаја посебно осјетљивих група старијих, без породичног старања, а који живе у свом у свом природном окружењу	- покретање услуге „помоћ у кући“ - редовне посјете социјалног радника - ангажовање волонтера	- ЈУ Центар за социјални рад - Дом здравља - Омладинска организација	- континуирано
	- Особе са инвалидитетом:			
	1. Побољшање квалитета живота лица са инвалидитетом кроз даљи развој порширених права (дневни центри, нега и помоћ у кући);	- подршка школовању, смјештај у предшколске установе и установе социјалне заштите - једнократне новчане помоћи - посјете волонтера	- ЈУ Центар за социјални рад - ЈУ за предшколско васпитање и образовање - -УГ“ Подршка“ Соколац - -НВО сектор - Установе социјалне заштите - Општина Соколац	- континуирано
	2. Превенција искључености и дискриминације по питањима права и потреба ОСИ.	- различити облици савјетовања и едукације - уклањање архитектонских баријера - покретање услуге „помоћ у кући“	- ЈУ Центар за социјални рад - ЈУ за предшколско васпитање и образовање - УГ“ Подршка“ Соколац - НВО сектор - Установе социјалне заштите - Општина Соколац	- континуирано
	- Повратници и расељена лица:			
	1. Укључивање повратника који имају пребивалиште на подручју општине у систем социјалне заштите, а уколико немају организовано и систематски одлазити у кућне посјете ипружати услуге савјетовања.	- посјете породицама - пружање помоћи при регистрању - пружање помоћи при остваривању права	- ЈУ Центар за социјални рад - Општина Соколац	- континуирано

	2. Обезбјеђивање инфраструктуре у повратничким насељима и стамбено збрињавање интерно расељених	- аплицирање на јавне позиве министарстава и других организација	- ЈУ Центар за социјални рад - Општина Соколац	- континуирано
	- Вишечлане породице:			
	1. Унапређење социјалног и економског статуса вишечланих породица кроз различите облике субвенција	- смјештај у предшколске установе	- Општина Соколац - ЈУ Центар за социјални рад - ЈУ за предшколско васпитање и образовање	- континуирано
	2. Програми за унапређење породичног живота	- набавка уџбеника - мјесечна новчана накнада	- УГ „Мајка и дијете“ - Општина Соколац	- континуирано
	- Сиромашни и незапослени			
	1. Унапређење социјалног и економског статуса сиромашних и незапослених лица кроз различите програме запошљавања и самозапошљавања	- програми обука – преквалификација - аплицирање на пројекте код разних донатора	- Општина Соколац - ЈУ Центар за социјални рад - НВО Сектор	- континуирано
Јачање и развој капацитета у оквиру система социјалне заштите општине Соколац – унапређење људских, материјално – техничких и финансијских ресурса општине за бављење социјалном политиком	-	- адекватне просторије за рад Центра за социјални рад - аутомобил за теренски рад Центра		
Социјално стамбено збрињавање становништва особама са ниским новчаним примањима, угроженим и маргинализованим групама	-	- праћење јавних позива и аплицирање на пројекте	- Општина Соколац - надлежна министарства - CRS и др. организације	- континуирано
Израда социјалне карте становништва општине Соколац	-	- дефинисање модела социјалне карте (врсте података, обим, начин прикупљања и анализе података и др. питања) - доношење скупштинске одлуке о изради социјалне карте општине Соколац	- ЈУ Центар за социјални рад - Општина Соколац - Црвени крст	- 2019.

МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Праћење примјене Стратегије и оцјена успјешности

Како би пратили примјену стратегије и оцијенили њену успјешност потребно је формирати посебан тим задужен за праћење, оцјењивање успјешности и извјештавање о примјени Стратегије. Тим ће чинити представници Комисије, социјалних актера и организација који се баве непосредном социјалном заштитом, који имају искуство у стратешком планирању, праћењу и оцјењивању успјешности социјалних програма.

Најважнији индикатори за праћење и оцјењивање успјешности примјене Стратегије развоја социјалне заштите су:

1. Број новоуспостављених социјалних услуга
2. Виши степен информисаности грађана о новоуспостављеним социјалним услугама
3. Обухват корисника услуга социјалне заштите
4. Структура корисника услуга
5. Степен задовољства корисника услуга
6. Број укључених пружалаца социјалних услуга
7. Обим финансијских средстава издвојених за социјалну заштиту
8. Структура извора финансирања социјалне заштите (буџет општине, фондови домаћи и инострани, донатори и др.)

Тим за мониторинг

Задужен је за праћење пројеката које финансира локална самоуправа из свог буџета. Тим за мониторинг доставља најмање тромјесечне/шестомјесечне извјештаје Начелнику Општине, Одјељењу за финансије итд.

Тим за евалуацију

Задужен је да прати и оцјењује активности и резултате пројеката током реализације и тромјесечно извјештава о свом раду.

Извјештаји Тима за евалуацију достављају се Начелнику Општине и они представљају полазне основе за креирање нових активности и социјалних услуга на Општини и посебно формулисање приоритетних пројектних задатака за слједећи јавни позив за финансирање пројеката цивилног сектора као и основ за ревизију стратешких планова будући да ће показати ефикасност постављених социјалних услуга.

ПЛАН КОМУНИКАЦИЈЕ

Процесом израде Стратегије социјалне заштите предвиђена је континуирана консултација са грађанима у циљу препознавања и дефинисања њихових

потреба и пружања адекватних одговора локалане самоуправе, институција и организација грађанског друштва на исказане потребе.

План комуникације се односи на сљедеће фазе:

1. Укључивање Општине у процес израде стратешког планирања

- формирање Комисије за израду Стратегије
- прикупљање података из свих релевантних и доступних извора, који су послужили као основа за анализу стања, капацитета и потреба заједнице, а посебно потреба осјетљивих друштвених група препознатих овом Стратегијом.

2. Израда стратешког документа

Кључна карактеристика ове фазе је учешће представника свих друштвених актера у анализу стања, одређивање приоритета и дефинисање задатака. Ова фаза је обављена уз помоћ сљедећих метода:

- прикупљање података из релевантних извора (прелиминарни резултати пописа, годишњи извјештаји и базе података ресорних институција и организација и сл.)
- радни састанци Комисије у циљу израде приоритета
- консултације са корисничким групама и организацијама корисника
- консултације са стручним службама у Општини.

3. Промоција Стратегије

- јавни увид и јавна расправа о приједлогу Стратегије
- благовремено достављање нацрта Стратегије одборницима на увид
- постављање информација о Стратегији на званични сајт Општине
- презентација Стратегије развоја социјалне заштите одборницима општинске Скупштине и њено усвајање
- изјаве за медије након усвајања Стратегије

4. Имплементација, праћење и процјена успјеха Стратегије

- израда и презентација годишњег извјештаја о степену реализације Стратегије одборницима општинске Скупштине и јавности
- рад тимова за евалуацију и мониторинг, као и њихови редовни извјештаји
- испитивање јавног мњења путем анкета о спровођењу Стратегије.

АНЕКС 1. ФИНАНСИРАЊЕ ДРУГИХ ОБЛИКА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ИЗ БУЏЕТА ОПШТИНЕ

Општина Соколац, осим средстава за социјалну заштиту која се реализују преко ЈУ Центар за социјални рад, сваке године планира и додатна средства за остале облике социјалне заштите, која се финансирају из буџета Општине.

РБ	НАЗИВ	ПЛАН 2015.	ПЛАН 2016.	ПЛАН 2017.	ПЛАН 2018.	ПЛАН 2019.
1.	Једнократне помоћи ²	56.000,00 КМ	80.000,00 КМ	90.000,00 КМ	100.000,00 КМ	110.000,00 КМ
2.	Финансирање хуманитарних организација и удружења грађана ³	65.000,00 КМ	65.000,00 КМ	65.000,00 КМ	65.000,00 КМ	65.000,00 КМ
3.	Субвениција набавке уџбеника и школског прибора за све полазнике првих и других разреда основне школе	10.000,00 КМ	15.000,00 КМ	20.000,00 КМ	25.000,00 КМ	30.000,00 КМ
4.	Субвенција услуга предшколског васпитања и образовања за дјецу из социјално угрожених породица	15.600,00 КМ	15.600,00 КМ	15.600,00 КМ	15.600,00 КМ	15.600,00 КМ
5.	Помоћ за повратнике	5.000,00 КМ	5.000,00 КМ	5.000,00 КМ	5.000,00 КМ	5.000,00 КМ
6.	Средства за стипендирање студената	72.000,00 КМ	92.000,00 КМ	92.000,00 КМ	92.000,00 КМ	92.000,00 КМ
Укупни расходи и издаци за социјалну заштиту		223.600,00 КМ	272.600,00 КМ	287.600,00 КМ	302.600,00 КМ	317.600,00 КМ

² Једнократне новчане помоћи за трошкове лијечења и сахрана преко борачке организације

³ Удружења грађана која се баве социјалном проблематиком (Црвени крст, Удружење пензионера и сл.)

АНЕКС 2. ИЗДАЦИ ПО ОСНОВУ ПРИМЈЕНЕ ЗАКОНА О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ – УПЛАТЕ ЗА ЦЕНТАР

Општина је у складу са Законом о социјалној заштити који је ступио на снагу у мају 2012. године, усклађивала и увећала средства за предвиђена права, која су у ранијем периоду била недовољна и нису задовољавала потребе корисника.

РБ	О П И С	РАСХОДИ 2014. ГОДИНА	ПЛАН ЗА 2015. ГОДИНУ	ПЛАН ЗА 2016. ГОДИНУ	ПЛАН ЗА 2017. ГОДИНУ	ПЛАН ЗА 2018. ГОДИНУ	ПЛАН ЗА 2019. ГОДИНУ
	ТЕКУЋИ РАСХОДИ	186.134,16	187.138,00	185.418,00	187.500,00	190.000,00	191.000,00
1.	Расходи за лична примања	172.145,41	174.729,00	173.009,00	175.000,00	177.000,00	178.000,00
2.	Расходи по основу коришћења роба и услуга	13.989,75	12.409,00	12.409,00	12.500,00	13.000,00	13.000,00
	ДОЗНАКЕ ЗА КОРИСНИКЕ	466.780,41	505.971,00	493.579,00	500.000,00	501.000,00	505.000,00
3.	Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине	223.148,93	222.625,00	228.443,00	230.000,00	229.000,00	230.000,00
4.	Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике	175.775,18	194.411,00	192.728,00	194.000,00	193.000,00	194.000,00
5.	Дознаке другим инст. обавезног соц. осигурања које се исплаћују из буџета Општине	54.818,90	75.635,00	59.108,00	62.000,00	65.000,00	67.000,00
6.	Дознаке другим инст. обавезног соц. осигурања које се исплаћују из буџета Републике	13.037,40	13.300,00	13.300,00	14.000,00	14.000,00	14.000,00
	УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ:	652.914,57	693.109,00	678.997,00	687.500,00	691.000,00	696.000,00